

הטכנולוגיה כאמצעי להכלה פיננסית ושיפור הנגשת שירותים פיננסיים

המפקחת על הבנקים, ד"ר חדוה בר
כנס מכון אהרון למדיניות כלכלית, המרכז הבינתחומי

24 למאי 2018

הטכנולוגיה משנה באופן **דרמטי** את העולם הפיננסי

**בעולם, הטכנולוגיה מאפשרת ללקוחות Unbanked
לפעול בתחומים הפיננסיים, באמצעות המובייל**

נתחיל במספר דוגמאות מסין ואפריקה...

סין- עולם התשלומים עבר לסלולר. אנשים יוצאים מהבית בלי ארנק

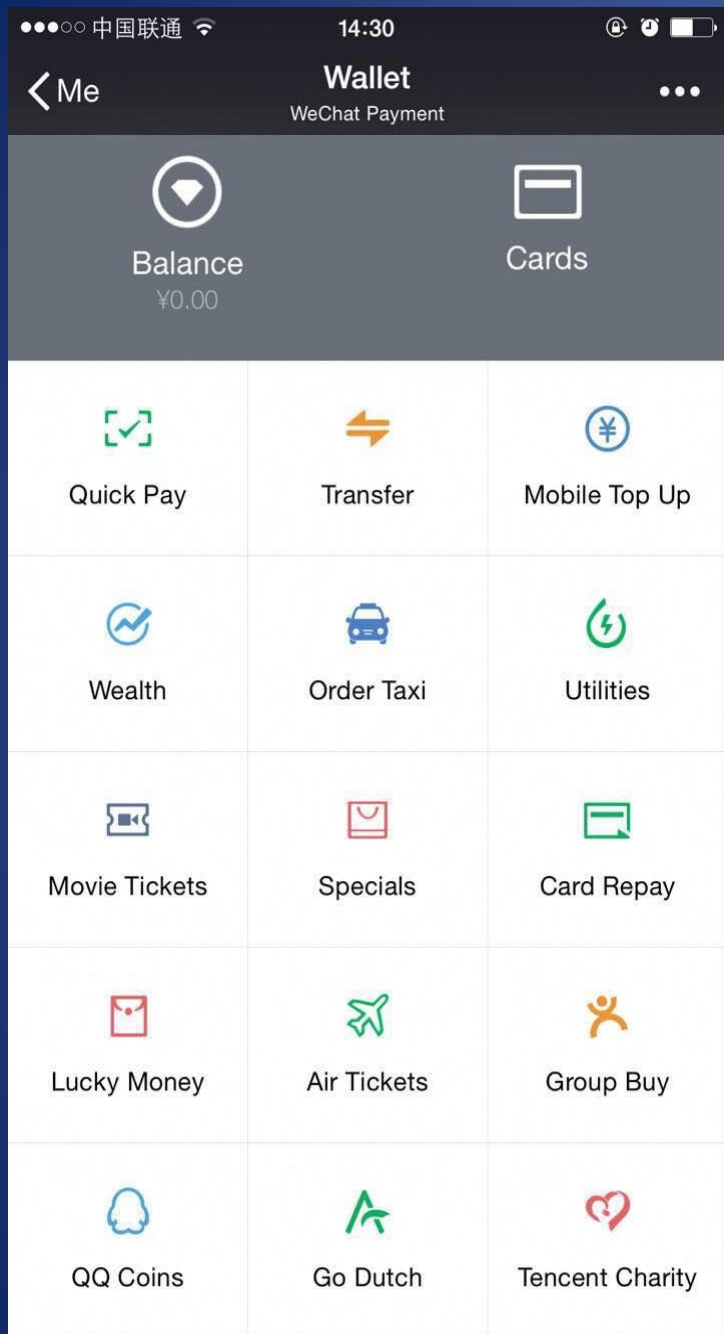
Wechat pay

עולם התשלומים עבר לסלולה. אנשים יוצאים מהבית בלי ארנק

Wechat pay

הפלטפורמות לתשלומים הופכות לאמצעי לחשיפה למוצרים פיננסיים נוספים למשקי בית

המפקחת על הבנקים, בנק ישראל

מאות מיליוני לקוחות בסין פתחו חשבון עו"ש על פלטפורמת התשלומים הדיגיטליים

אשראי מוצע גם למשקי בית שהם ללא דירוג אשראי במאגר האשראי הלאומי

דירוג סיכון הלקוח על-ידי הבנקים הדיגיטלים החדשים
מבוצע על בסיס מידע:

- עסקאות התשלומים שביצע
- הרשת החברתית שלו: מי החברים... ועוד
- לכ- 30% מהלקוחות ש- Webank נותן להם אשראי אין דירוג אשראי במאגר אשראי לאומי או חשבון בנק.
- הפסדי האשראי דומים לאלה של בנקים מסורתיים (לפחות בשלב זה כשהמצב המקרו כלכלי טוב..)

עסקים זעירים שהתקשו לקבל אשראי בעבר מקבלים כעת אשראי מפלטפורמות הפינטק

Ali-pay

דוכן נודלס במחוז מרוחק שבבעלות יזם בן 23 מקבל תשלומים

באמצעות קוד QR.

האפליקציה מזהה הכנסות חודשיות בהיקף של 20 אלף יואן

ומעניקה אשראי בהיקף דומה שמשמש לפתיחת דוכן נוסף.

ההכנסות גדלו ל-38 אלף יואן.

דו"ח של הבנק העולמי, 2018:

“China has achieved **remarkable success in financial inclusion** China’s rate of account ownership- a basic metric of financial inclusion- has increased significantly in the past two decades and is now **on par with that of other G-20 countries**”

Source: Toward Universal Financial Inclusion in China, World Bank Group, 2018-02

“China has also been an established leader in the fintech revolution, with new technology-driven providers transforming how millions of Chinese consumers make payments, borrow, save, invest and insure themselves against risk”

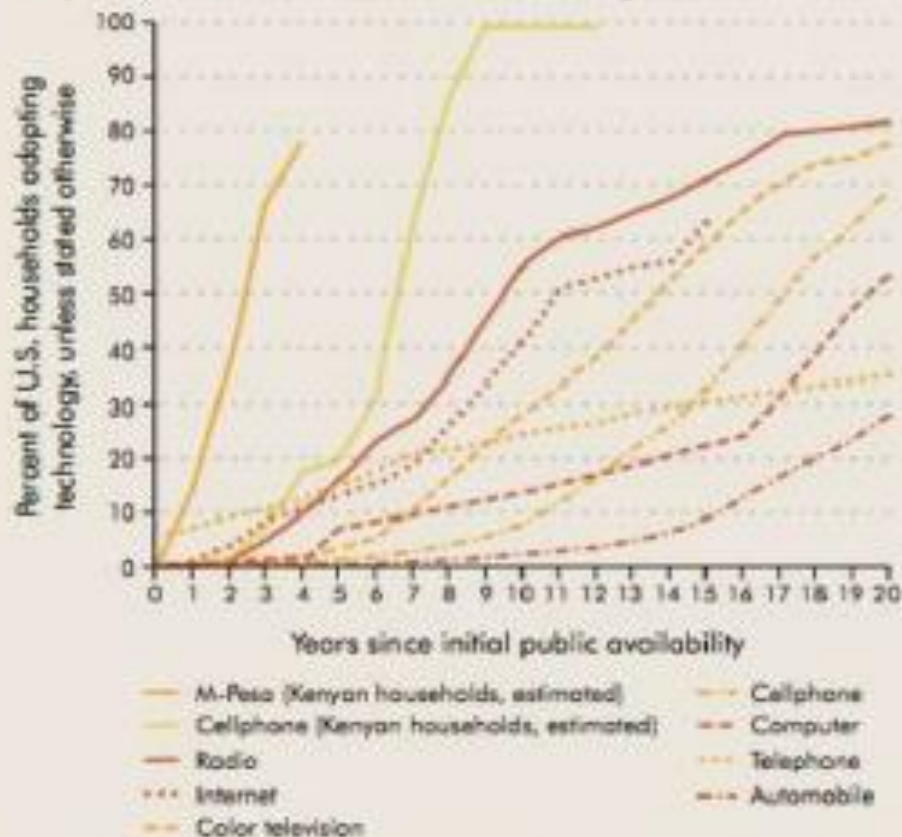
Source: Toward Universal Financial Inclusion in China, World Bank Group, 2018-02

באפריקה- חברות הסלולר הפכו לבנקים החדשים

- חברות הסלולר נכנסו ב- 2007 לעולם התשלומים.
- **הסלולר** הפך לאמצעי לביצוע תשלומים וניהול פעולות בנקאיות
- המוצר איפשר למשתמשים **לשמור כסף בחשבון הטלפון** ולשלם עמו עבור מוצרים ושירותים.
- הפך לפלטפורמה של **micro-accounts**

בקניה- הייתה חדירה מהירה של ה- Mobile money

Figure S2.1 Kenya's M-Pesa payment system reached 80 percent of households within four years

Source: Suri, Jack, and Stoker 2012. Adopted with permission from the National Academy of Sciences; further permission required for reuse.

Note: Shares of households in the United States, except for Kenyan M-Pesa and cellphone users.

בקניה- הטכנולוגיה יצרה הכלה פיננסית

- מיליוני לקוחות שהיו ללא חשבון בנק נכנסו למערכת הפיננסית
- ב- 2006: לכ- 27% מהאוכלוסיה היה חשבון פיננסי (בבנק או בגוף אחר)
- ב- 2016: ל- 75% מהאוכלוסיה יש חשבון פיננסי
- כעת מוצעים ללקוחות מוצרים חדשים על בסיס התשתית האמורה: חיסכון, אשראי, ביטוח

**סין ואפריקה עשו "קפיצת צפרדע",
ודילגו על שלב השירותים הפיננסיים המסורתיים**

המקרים של סין ואפריקה ממחישים שהטכנולוגיה יוצרת הכלה פיננסית

- שירותים פיננסיים לאוכלוסיות שקודם היו **Unbanked**
- נגישות גבוהה יותר למוצרי חיסכון גם בסכומים זעירים
- עולם תשלומים נגיש, ללא ארנק, ללא מזומן
- יותר אשראי לעסקים זעירים וקטנים

ומה המצב בישראל בתחום החדשנות הפיננסית...?

אנו נדרשים להעביר את הבנקים והלקוחות

"מ"העולם הישן" ל"עולם החדש"

המעבר מהעולם הישן של הבנקאות לעולם החדש אינו פשוט

• בבנקים:

- מערכות IT ישנות (legacy systems)
- מודל עסקי עתיר עובדים ופחות טכנולוגיה
- תהליכים "כבדים"

• הלקוחות:

- יש כאלה שחוששים מהשינוי ומתנגדים לו
- לקוחות מרוצים מהמצב הקיים

• הרגולטורים:

- חוששים מהסיכונים
- עליהם להוריד הרבה מאוד חסמים
- יש צווים וחוקים שאינם מותאמים לעולם טכנולוגי
- חשופים ללחצים של מתנגדי השינוי

הפיקוח על הבנקים פועל בנחישות לקידום הטמעת טכנולוגיה וחדשנות בבנקאות ובחברות כרטיסי האשראי

הקמנו אגף "טכנולוגיה וחדשנות" בפיקוח על הבנקים בסוף שנת 2016 שפועל ל-

- הורדת חסמים רגולטוריים המעכבים חדשנות
- אבטחת ניהול סיכונים מותאם לסביבה
- הובלת פרויקטים תשתיתיים: "בנקאות פתוחה", מעבר מבנק לבנק "בקליק", ערבויות דיגיטליות ועוד
- חינוך דיגיטלי: הפיקוח מוביל ומנחה את הבנקים לבצע הטמעה לעובדי הבנקים ולציבור הרחב

לסיכום:

הטכנולוגיה תיצור הכלה והעמקה פיננסית גם בישראל

האשראי והשירותים הפיננסיים יונגשו באמצעות הטכנולוגיה ביתר קלות ונוחות ל:

- בתחום האשראי
- ההשקעות
- התשלומים
- החיסכון
- ההבנה הפיננסית

- עסקים זעירים וקטנים
- משקי בית
- לקוחות בסיכון גבוה יותר
- קשישים
- נשים